TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.

Post Office Address: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela. K. E. Heikkinen

Phone: Office 365, Editorial Dep't 832

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Englannin lakkoliikkeet

Niin paljon kuin olikin olemassa tosiasioita puolellaan sillä optimistisella toiveella, että Englanti nykyisten lakkoliikkeiden seurauksena ajautuu yteiskunnalliseen vallankumoustaisteluun, eivät ne kuitenkaan saattaneet erehdyttää tarkemmin oloja ja tapahtumia tuntevia. Koko Englannin lakkoliikkeen pohjimmainen syy oli sen luontoinen, että se varsin vaikeasti saattaa suuret eri työaloilla työskentelevät työläisjoukot ja koko köyhälistön liikkeelle.

Kysymyksessä oli kaivostyöläisten palkkaolot ja niiden sopimusten noudattaminen, mitä enemmin asiassa oli tehty. Samalla esitettiin kaivostyöläisten palkkojen ja kaivosten omistajien voittojen yhtenäistyttämistä. Tämän vaatimuksen käytännöllinen ilmenemismuoto on siinä, että vaaditaan kaivoksien kansallistuttaista, valtion kontrollin alaiseksi asettamista. Entisten palkkaoloja koskevien säännöstelyjen pohjalla, huolimatta siitä, että työläiset eivät olleet pääseet osallisiksi niiden takaamasta hyödystä, kaivoskapitalistit korottivat hiilen hintaa ja siten ansaitsivat kierojen sopimuksien pohjalla entistä suurempia voittoja. Tämä asian haara yleisemmin vaikutti koko maan yhteiskunnalliseen elämään ja saattoi aikaan oireita lakon laajentumisesta muillekin teollisuuden aloille.

Kun tarkastelee näitä lakkoliikkeen syitä, niin ei voi olla huomaamatta niiden suppeutta voidakseen saattaa aikaan laajaa valtiollista liikettä. Kapitalistisen tuotantotavan aikana ei vallankumous tule missään maassa pelkistä palkkaoloja koskevista syistä. Palkkaoloja koskevat taistelut voivat laajentua yhteiskunnalliseksi valtataisteluksi vain muiden yleisvaltiollisten syiden vaikutuksesta ja niiden tulisesta kärjistymisestä.

Englannin lakkoliikkeiden yhteydessä heti alun pitäin puhuttiin yleisvaltiollisista asioista suurella pidättäväisyydellä. Hallituksen kukistumisesta puhuvat uutiset vivahtivat reklaamia haluavien sanomalehtien kokoon keittämiltä.

Näiden ohelle tulee sitte Englannin työväenliikkeen vanhan kaartin opportunismissa matelevaa politiikkaa. Tämä ilmenee tässä yhteydessä selvimmin siinä tosiasiassa, että juuri taistelun tärkeämpänä hetkenä kolmiliiton virkailijat ja johtajat julistavat vastoin jäseniston hyväksymiä päätöksiä, etteivät rautatietyöläiset eikä kuletustyöläiset tee myötätuntolakkoa. Juuri kuin jousi oli jännittymässä, työväenjohtajat hellittivät sen. Seurauksena oli mielipiteiden sekaannus, innostuksen lamaantuminen ja epätoivoinen yihan tunne, jota kapitalistit käyttävät hyväkseen suoriutuakseen kaivostyöläisten kanssa, ehkäpä kompromissilla. Kaivostyöläiset jäivät yksin lakkoon, he jatkavat taistelua ja sillä on yhäkin suuri taloudellinen vaikutus, mutta sen laajentumisen toiveet ovat sangen vähäiset sen jälkeen kuin kolmiliitto on hylännyt toverinsa.

Englannin kapitalistit ovat tottuneet politikoimiseen lakkoasioissa. Sitäpaitsi englantilainen pääoma tyytyy vähempään. Se koki 1,157 teollisuuslakkoa 1919 mutta se sovitti ne suurimmaksi osaksi kompromisseihin. Englantilainen pääoma ottaa minkä se saa ja tunnustaa mahdottomaksi mahdottomuuden. Ja kun työväenliikkeen johtajisto ajattelee samalla tavalla, niin hätäkös on sovittaa suuremmatkin lakot.

Kerran luonnollisesti on aika tuleva, jolloin "meren neitsyt" joutuu pahempaan viettelykseen. Mutta sen ennustaminen on vaikeampi asia kuin on Venäjän vallankumouksen ennustaminen. Se voitiin nähdä, sen kulkua voitiin ennustaa paljon tarkemmin, kuin mitä voidaan tehdä Englannin kumouksen kulusta. Yksi asia on kuitenkin varma ja se on se, ettei milloinkaan pelkät taloudellisluontoiset kysymykset nostata englantilaista köyhälistöä yhteiseen taisteluun. Oli ammattiunioiden jäsenmäärä ja järjestyneen työväestön voima kuinka suuri hyvänsä, eivät nämä uniot milloinkaan tee vallankumousta siten, että ne jonkun palkka- tai työsuhteita koskevan asian pakotuksesta nousisivat liikkeeseen. Niin kauvan kuin joku lakko perustuu vain näille asioille, huolimatta siitä vaikka se on laajakin, niin kauvan ovat mahdolliset ne keinot, joilla tuhansia lakkoja ennenkin on sovittu. Ja niin kauvan kuin jonkun liikkeen syy on tämänluontoinen rajoittaa se itse itsensä, säilyttää ryhmäkunnallisen luonteensa ja estää sen laajentumista. Kun se supistuu jollekin työalalle tai ammattialalle, supistaa tämä seikka myöskin liikkeen tarkoitus periinsä ja periaatteisiinsa nähden. Tämän asian sietää taaskin panna merkille niissäkin piireissä, joissa luullaan pelkän taloudellisen taistelun johtavan vallankumoukseen. Ennen kuin joku liike voi laajentua, täytyy sen liikkeelle panevana voimana olla yleisvaltiollinen syy ja silloin myöskin käy liikkeelle ja taistelulle mahdolliseksi käydä yli niiden neuvottelujen, kompromissien ja petoksien mitä työväenliikkeen vanhoilliset johtajat kapitalistien kanssa tekevät.

UUSI ENNÄTYS ESTETUOMIOITTEN ALALLA

Minneapolissa on tuomari Molyneaux saavuttanut uuden ennätyksen estetuomioitten alalla. Hän on kieltänyt eräältä maitoajurilta oikeuden ajaa maitoa eräässä osassa kaupunkia, koska se on Standard Milk Companyn "omaisuutta".

Tapaus on lyhykäisyydessä sanottuna seuraava: Minneapolisen maitoyhtiöt pakottivat työläisensä allekirjoittamaan sopimuksen, joka kielsi niiltä oikeuden kysymyksessä olevan yhtiön palveluksessa ollessaan kuulumasta mihinkään työväenunioon, enempää kuin kuljettamasta maitoa kenenkään toisen laskuun samalla alueella, millä olivat maitoa kuljettaneet sopimuksen tekemisen aikana kuin sen yhtiön, jolle olivat sopimuksen tehneet. Kaikki toiset maitoyhtiöt pakottivat työläisensä allekirjottamaan samallaisen orjakontrahdin.

Seurasi sitten lakko olosuhteitten pakosta ja muuan maitomies, joka oli Standard Milk Companyn maitoa ajanut, ryhtyi ajamaan maitoa jonkun yksityisen laskuun samalla alueella kuin millä hän oli ajanut ollessaan Standard Milk Companyn palveluksessa.

Yhtiön virkailija kiirehti kontrahtisopimuksen kanssa tuomarimme luo ja kiireesti tämä laati ukaasin, jossa kysymyksessä oleva maitomies kiellettiin toimimasta yhtiön "yksityisellä omistusalueella."

Juttu on mieltäkiinnittävä. Mitä julkeimmalla röyhkeydellä siinä ensiksikin puolustetaan orjakontrahtien tekemisoikeutta vastoin kaikkia vapauskäsitteitä. Mutta ei siinä kylliksi, vaan tuomarimme meni niin pitkälle, että selitti kokonaisen kaupunginosan kuuluvaksi jonkun yksityisen liikkeen yksityisomaisuudeksi, mikäli sillä alueella maidon välitys kuluttajille on kysymyksessä.

Jos tuota oikeusperiaatetta jatketaan, niin mikä estää jotakuta tuomaria, antamasta estetuomiota, jolla kielletään jokaista kuluttajaa jostakin erikoisesta kaupunginosasta menemästä jossakin toisessa kaupungissa tai kaupunginosassa olevasta liikkeestä itselleen elintarpeita ostamaan? Ja jos näin pitkälle mennään, niin mikä takaa sen, ettei milloin tahansa voida tätä samaista oikeuskäsitettä sovelluttaa yleensä mihin asiaan tahansa, milloin jokin korporatsiooni haluaa "lain ja oikeuden" nimessä pakottaa uhrikseen valitsemaansa kuluttajakunnan mihin mielivaltaisuuteen tahansa?

KRONSTADTIN KAPINAN AIHEUTTAJAT

Steklow kirjottaa Moskovan "Isvestiassa" Kronstadtin kukistamisen johdosta: "Ranskan hallituksen johtamat ententehallitukset ovat pääsyylliset Kronstadtin kapinaan. Heillä oli kaksi päämäärää: vaikeuttaa siirtymistä taloudelliseen rakennustyöhön ja vaikuttaa häiritsevästi neuvostohallituksen kanssa käytyjen rauhanneuvottelujen kulkuun. Ajaessaan ensimäistä päämäärää, saavuttivat he tietysti vissiä menestystä, mutta mitä tulee toiseen päämäärään, niin menivät aikeensa pain mäntyä. Heidän ei onnistunut saattaa huonoon valoon neuvostohallituksen kansain välistä tilannetta. Työläistalonpoikaisen hallituksen järkähtämättömyys oli kaikille liian selvä asia. Kronstadtin kapinan päätyttyä ei Neuvosto-Venäjän ulkonainen tilanne ole huonontunut, vaan on se päinvastoin loistavampi kuin milloinkaan ennen. Rauhan allekirjoittaminen Puolan kanssa, kauppasopimuksen solmiaminen Englannin kanssa, neuvottelut Persian kanssa, suhteet Afganistaniin j. n. e. ovat todisteita työläis-talonpoikaisen hallituksen mahtavuudesta. Vaikeasta pulasta on neuvostohallitus taas suoriutunut voittajana ja voimistuneena. Tahdomme toivoa, että Kronstadtin kukistuminen vihdoinkin todistaa kankainväliselle taantumukselle, että kaikki sen yritykset kaataa neuvostohallitus, ovat olleet ja tulevat olemaan hyödyttömiä ja tarkoitustaan vastaamattomia.

YLIOIKEUS PITÄÄ KIINNI YLIVALLASTAAN

Yhdysvalloissa on ylioikeuksilla jumalallinen valta. Niillä on viime kädessä oikeus sanoa mikä on "perustuslaillista" ja mikä "perustuslakivastaista" ja ne muistavatkin sitä oikeuttaan käyttää luokkansa etujen mukaisesti. Milloin tahansa jokin valtaluokan asemaa uhkaava, tai häiritsevä laki yrittää tulla hyväksytyksi jossakin lainlaatijakunnassa, rientää ylioikeus väliin sanomalla, että sellainen laki on "perustuslakivastainen" ja silloin on asia lukossa — siitä ei ole mitään vetoomisen oikeutta.

Coloradossa säädettiin v. 1913 laki, joka tuon valtion ylioikeudelta kielsi oikeuden antaa valtion ja kaupunkien lainlaadinnallisten laitoksen päätöksistä viimeistä sanaa niitten joko perustuslaillisuudesta tai perustuslakivastaisuudesta. Tuossa päätöksessä piili vaara siihen suuntaan, että kansalle, sen sanan porvarillisessa merkityksessä tietenkin, olisi käynyt mahdolliseksi peruuttaa yleisäänestyksien kautta päätöksiä. Siinä oli ilmeinen vaara tarjolla ja sen johdosta on Coloradon valtion ylioikeus pitänyt pientä napinaa kaiken aikaa. Vihdoinkin on tuo jarrutuslaitos rohkaissut mielensä ja selittänyt, että laki on mitätön, s. o. "perustuslakivastainen" ja että ei ole olemassa mitään muuta mahtia kuin liittohallituksen ylioikeus, joka voi tarkistaa tämän oikeuslaitoksen päätöksiä.

Kun ylioikeus tämän päätöksen oli tehnyt, kävi se sitä heti viivyttelemättä toteuttamaan asiassa, mihinkä se ehdotonta ylivaltaa juuri tarvitsi. Vireillä on näet kolmisen vuotta ollut Western Union Telegraph Companyn ja sähköttäjien järjestön välinen riitajuttu sen johdosta, kun yhtiö mielivaltaisesti oli erotellut työläisiään, jotka yhtiön alaisia palkkaorjia olivat järjestäneet. Coloradossa oli aikoinaan säädetty laki, jonka mukaan työnantajilla ei ole oikeutta erottaa tällaisista syistä unioon kuuluvia työläisiä, ja nyt se ylioikeuden päätöksellä kumottiin, "perustuslakivastaisena" tietenkin.

Coloradon valtion ylioikeus seurasi tässä tapauksessa liittovaltioitten joku aika sitten antamaa osviittaa. Liittovaltioitten ylioikeus päätti näet Adair ja Coppoge nimellä tunnetuissa riitajutuissa, että **"työnantaja voi erottaa työläisensä mistä syystä tahansa ja ilmankin mitään syytä."**

Asia on selvä. Siitä ei ole mitään vetoomisen oikeutta. Ioikeus on johdonmukaisesti toiminut kapitalistien oikeuksien puolustajana etuvartiopaikallaan ollessaan, eikä siinä ole kellään "nokan naputtamista", kuten tavataan kansan keskuudessa sanoa.

OIKEUSMENETTELYT MIESTÄ MYÖTEN

Suuri määrä ihmisistä elää siinä uskossa, että jokainen yksilö on tasavaltaisessa Amerikassa yhdenarvoinen oikeuden edessä. Viimeisten vuosien kärjistynyt luokkataistelu kuitenkin on osottanut, että tuossa olettamuksessa ei ole mitään perää. Oikeuden edssä ovat yhdenarvoisia vain varakkaat raharuhtinaat, saman riistäjäluokan jäsenet, mutta mikäli työläiset ovat kysymyksessä, on asian laita aivan toinen. Tämä tulee erikoisemmin näkyviin milloin jonkun lainrikkojan tuottaminen toisesta valtiosta toiseen oikeuskuulustelua varten on kysymyksessä.

Milloin joku lainrikkoja, joka laillistetun rosvouksen asemasta on eksynyt laittoman rosvouksen alalle, kuten kirjaimelliseen kavallukseen, tai varkauteen, pääsee livahtamaan toiseen valtioon, on hänen takaisin tuomisessaan voitettava monenmoisia vastukset. Tästä on esimerkkinä m. m. Washingtonin valtiossa, Tacomassa Scandinavian American pankin johtaja, Jafet Lindeberg, joka nyt on Californiassa. Hän todistettavasti kavalsi ainakin $60,000. Hänen olinpaikkansa tiedetään, mutta kun hän ilmottaa kaikissa maan oikeuslaitoksissa vastustavansa viimeiseen asti Washingtonin valtioon viemistään vastaan, niin tie edessä on pystyssä. Ilmotetaan, että ottaa ainakin kaksi vuotta, ennenkuin tämä oikeustaistelu täysiveristä varasta vastaan kaikkien porvarillistenkin oikeuskäsitteitten mukaan voidaan ajaa läpi ja mies saadaan vastaamaan teostaan, nim. vähävaraisten tallettajien omaisuuden taskuunsa pistämisestä.

Mutta annappas että varkauden, vain mitättömän pikkuvarkauden, olisi tehnyt jokin työläinen. Silloin ei olisi edessä montakaan mutkaa. Pari sähkösanoman vaihtoa vain, ja mies tulisi ensimäisellä junalla paikkakunnalle, missä rikos on tehty. Puhumattakaan siitä, jos työläinen on "rikkonut" jotakin syndikalistivastaista, tai muuta luokkalakia vastaan. Silloin kykenee oikeuslaitos asianomaisen tuomaan minne tahansa ilman muodollisiakaan seremonioita. Tällaisia tapauksia varten on m. m. liittovaltioitten ylioikeus tehnyt päätöksen, jonka mukaan "lainrikkoja" voidaan **vaikkapa ryöstääkin** (kidnap), jos muuten hänen tuottamisensa esteenä sattuisivat vallitsevat säännökset vastaan haraamaan. Tällainen henkilö on nykyisen yhteiskunnan vihollinen ja siksi hänen kanssaan on pidettävä kiirettä. Rehellinen pankkikavaltaja ei sitävastoin oikeastaan ole mikään vaarallinen olio yhteiskunnalle, sillä eihän hän ole tehnyt muuta kuin vain varastanut vähäväkisten varoja. Eihän siitä yhteiskunnan tukipylväät kärsi. Päin vastoin on hän kaikin puolin osoittautunut kelpo kansalaisen arvoiseksi. Kaikkihan kapitalistit ammatikseen ryöstävät ja riistävät vähäväkisiä, joten muotoseikoista ei kannata niin kovin suurta hälinää nostaa.

ENGLANNIN NAISET KÄRSIVÄT TYÖTTÖMYYDEN KIROUKSESTA

Tuhannet ja taas tuhannet naiset Englannissa ovat joutuneet kärsimään sanoin kuvaamatonta kurjuutta työttömyyden takia ja lukemattomissa tapauksissa ovat he olleet pakotettuja myymään itseään saadakseen torjutuksi nälkäkuoleman edes muutamia päiviä tuonnemmaksi. Työttömyys siis, sen lisäksi, että se vaikuttaa kurjistavasti raatajiin, samalla alentaa heidän siveellistä tasoaan.

Englannissa on nykyään noin 600,000 naista, jotka ovat joko kokonaan työttömänä taikka työskentelevät vain yhden tai kaksi päivää viikossa. Kokonaan työttömiä on noin 250,000 ja näiden lukumäärä on lisääntynyt noin 10,000 viikossa näihin saakka, mutta kaivostyöläisten lakkouduttua työttömien naisten luku on lisääntynyt vielä paljon nopeammin.

Seuraava lyhyin piirtein kerrottu tapaus osottaa, miten toivottomaan asemaan ovat nykyisen työttömyyden aikana joutuneet lukuisat englantilaiset naiset:

Muudan nuori orpotyttö, joka sodan aikana työskenteli kaksi ja puoli vuotta ammuketehtaassa, joutui työttömien armeijaan ja rekisteröi itsensä työtoimistossa. Samaan toimistoon oli jo ennen häntä ilmoittautunut noin 4,000 työtöntä naista, joista vain 25:lle voitiin antaa työtä. Ärimäisen epätoivon valtaamana tuo tyttöraukka yritti tehdä itsemurhan, mutta siitä hänet saatiin estetyksi. Hänet otti hoiviinsa eräs nainen, joka on itse melkein yhtä huonossa asemassa kuin tuo holhokkinsakin.

Hallitus lakkaa piakkoin maksamasta työttömyysavustusta ja silloin miljoonat työttömät jäävät oman onnensa nojaan. Työttömien ja järjestyneiden työläisten taholta on vaadittu hallitusta hetimiten jatkamaan aikaa, jonka kuluessa työttömyysavustusta työttömille maksetaan.

Samalla kun sadat tuhannet naiset kärsivät työttömyydestä, ovat työnostajat rytyneet toimiin naisten palkkojen alentamiseksi. Työläisten elintasoon vaikuttaa nykyinen työttömyys tuhoisalla tavalla. Riistäjien hyökkäyksestä joutuvat enimmän kärsimään alimmilla palkoilla työskentelevät naiset, mutta on toivottava, että se opettaa heidät käsittämään järjestymisen merkityksen ja opettaa heidät käsittämään miten voidaan tällaiset pulakaudet ja niistä johtuva työttömyyden kirous kokonaan ainaiseksi poistaa.

PAHEKSUMISLAUSE

New Yorkin Yhdistynyt Suomalainen Sosialistiosasto tämän kautta tahtoo saattaa kaikkien suomalaisten vallankumouksellisten työläisten tietoon niin tässä maassa kuin muuallakin, että New Yorkin Yhd. S. S. osaston taloa nimellisesti omistavan Manhattanin Suomalaisten Työläisten Edistysyhdistyksen johtokunnan jäsenet:

TEODOR VIITALA,
ANTTI KAILA,
JAAKKO VIITANEN,
JUSTUS NIEMI,
ALEX NORENA,
VILHO HEDMAN ja
ONNI PAAVOLA,

jotka samalla ovat mainitun sosialistiosaston jäseniä, ovat mitä törkeimmällä ja moraalittomalla tavalla ryhtyneet taistelemaan osaston jäsenistön luokkataistelukannalla olevaa suurta enemmistöä vastaan karkottamalla sen omalta taloltaan, jota se vuosikausia kestäneellä uhrautuvaisella toiminnallaan on ylläpitänyt;

että nämä henkilöt onnistuakseen aikeissaan kutsuivat huhtik. 3 päivänä osaston rauhalliseen ja järjestettyyn kokoukseen kaupungin virallista poliisivoimaa, joka kuitenkin kutsujainsa suunnattomaksi häpeäksi **kieltäytyi** ryhtymästä mihinkään toimenpiteisiin osaston jäsenten karkottamiseksi talolta;

että nämä henkilöt, sen jälkeen kun kapitalistiluokankin virallinen poliisivoima oli saattanut heidän mustan yrityksensä häpeään, estääkseen työläisiä pääsemästä omalle talolleen, turvautuivat n. k. **"pinkertoneihin", yksityisten salapoliisitoimistojen pyssyhurttiin,** jotka Amerikan työväenliikkeen tukahduttamishistoriassa ovat tulleet kuuluisiksi rauhallisten lakkolaisten lahtauksista Coloradossa, Ludlowissa, y. m.

Kaiken tämän nojalla New Yorkin Yhdistynyt Suomalainen Sosialistiosasto katsoo, että nämä nimeltään tässä mainitut henkilöt samoin kuin kaikki heidän takanaan olevat New Yorkin Yhd. S. S. Osastosta Amerikan Sosialistipuolueen turviin vetäytyneet ainekset, jotka enemmistöä vastaan näin häpeällisiin ja luokkamoraalia kokonaan vailla oleviin tekoihin ovat turvautuneet, ovat näillä teoillaan asettuneet avoimesti taistelemaan työväen luokka- ja joukkoliikettä vastaan ja että he sen kautta ovat siirtyneet työväen suoranaisten luokkapetturien ja vihollisten joukkoon, joilla ei ole sijaa järjestyneen työväenliikkeen riveissä, jonka vuoksi New Yorkin Yhdistynyt Suomalainen Sosialistiosasto lausuu näille henkilöille syvän paheksumisensa ja halveksumisensa ja kehoittaa kaikkia suomalaisia vallankumouksellisia työläisiä ottamaan tämän huomioonsa ja sulkemaan näiltä luokkansa petureilta pääsyn rehellisten luokkataistelijoitten riveihin.

Hyväksytty New Yorkin Yhdistyneen Suomalaisen Sosialistiosaston työkokouksessa huhtikuun 17 päivänä, 1921.

AUGUST KANNEL puheenjoht.
VILHO BRANDER, kirjuri.

JUTUN JATKOA

Tuomari Gary klovnin osalla

Tuomari Gary, terästrustin presidentti, pitää tapanaan aina silloin tällöin hauskuttaa yleisöä, kuin "Pelle Jöns" sirkuksessa. Milloin hän halkinaisen avoimellisesti esittää moukille mitä terästrustin edut vaativat, toisinaan hän taasen esiintyy "ihmisystävänä" säälittelemässä työväestöä — tällöin tuomari Gary on oikealla "Pelle Jönsin" osalla.

Nyt on tuomarimme taasen astunut lähelle ramppivaloja ja lakki kourassa ja krokotiilin kyyneleitä vuodattaen koettaa irvistelevälle yleisölle säälitellä kehnojen järjestyneitten työläisten asemaa, ne kun hänen mielestään ovat "unioihin järjestyneet tullakseen unioittensa teollisuus orjiksi." Gary kyllä sentään antaa unioille niin paljon krediittiä, että myöntää, että entisinä "turmeltuneina aikoina" meidän esi-isillemme niistä oli jonkunverran hyötyä silloin kun työväestö joutui tekemisiin pahojen kapitalistien kanssa, mutta tällä kertaa kun kysymyksessä ovat yleistä hyvää tarkoittavat trustit ovat asiat kuulemma aivan toisin ja "unioista ei ole kenellekään muille hyötyä kuin työväenuniotten johtajille, jotka enää niitä tarvitsevat", kuten Garyn sanat kuuluvat.

Ja koska työväenjärjestöt trustiherrojen huomioitten mukaan ovat menettäneet kaiken merkityksensä, koettavat he toiminnallaan vapauttaa työläiset niitten "painajaisesta" kieltäytymällä — "taistelemasta unioita vastaan ja samalla myöskin kieltäytymällä tekemästä minkäänlaisia sopimuksia enempää kuin olemasta missään tekemisissä niitten kanssa vastaisuudessa."

Ja kun tähän vielä lisätään eräitten toisten trustiherrojen lausunnot unioista, joitten mukaan "ne voivat olla paikallaan, kunhan ne järjestetään siististi hallituksen kontrollin alaisuuteen" (oikeusdepartementin ja valtion poliisin), niin saamme kokolailla selvän kuvan siitä, mihin asemaan työnantajat koettavat kaikki työläisten järjestöt tässä maassa saattaa.

"Hävisi niinkuin akat"

Joissakin asioissa hieman pessimistisen Toverin painajan, Hietalan Levin, ja yleensä kaikissa työväkeä koskevissa kysymyksissä optimistisen Toverittaren toimittajan Mattsonin Helmin välillä tässä taannoin syntyi pieni väitös, joka päättyi pienen vedon lyöntiin.

Aina silloin kun kaksi äärimäisyyttä sattuu vastakkain, ei siitä tavallisesti selvitä muutoin kun tappelemalla taikka vetoa lyömällä, sillä kompromissi ei mainitunlaisten välillä voi tulla koskaan kysymykseenkään.

Hietala ja Mattson ovat kaksi äärimäisyyttä, ainakin "tuotannolliseen asemaansa" nähden. Edellinen ahertaa päivät päästään Toverin talon kellarikerroksessa musteen ja painokoneitten kanssa ja siitä kai johtuu, ettei hän aina katsele asioita yhtä toivorikkaalta kannalta kuin katsoo Mattson, jonka työhuone on Toverin rakennuksen ylimmässä kerroksessa lounaisella puolella ja jonka huoneen ikkunaan aurinko niin viettelevän iloisesti paistaa aina silloin kuin taivas tääilä Astoriassa sattuu olemaan pilvistä vapaa.

Tappelua ei heidän keskensä syntynyt, vaan vedonlyönti. Se tapahtui kevättalvella siihen aikaan, jolloin Toverittaren kymmenvuotisjulkaisua alettiin painaa.

— Liian paljon tätä tulee, kun sitä 5,000 painetaan, sanoi Hietala, noustessaan "korkealle tuolille" syöttämään painokonetta.

— Kuinka niin? Kysyi paikalle sattunut Mattson.

— Ei se mene kaikki kaupaksi ainakaan kymmeneen vuoteen.

— Menee se.

— Eikä mene.

— Meneepäs kuin kuumille kiville muutamassa kuukaudessa.

— Lyödäänpäs veikkaa pari tolsua, sanoi Hietala ja ojensi arveluttavasti painomusteen tahriman kätensä Mattsonille, joka tarttuikin käteen empimättä.

Sen jälkeen alkoi painokone käydä ja sylkeä kidastaan Toverittaren kymmenvuotisjulkaisun ensimäistä arkkia ja vedon lyöneet jäivät odottamaan kumpi heistä voittaisi.

Mattson voitti. Se selvisi tässä eräänä päivänä, ei kauan sitten, kun Mattson voitonriemuisena huusi:

— Tulkaa nyt kaikki Toverin juhdat kahville, jonka minä "triittaan" voittamillani rahoilla.

Kutsua noudatettiin tunnon tarkasti. Hietala hymyili kyynillisesti kahvipöydässä.

— Petataan nyt "Vapun" levikistä, ilkkui voittanut.

— Enkä petaa. Sillä 9,000 kappaletta "Vappua" on jo loppuun myyty, eikä uusi painoskaan, joka juuri on otettu kestä kauan. Sitäpaitsi Toverittaren kymmenvuotisjulkaisulle kuuluu tulevan yhtenään vieläkin tilauksia, vaikka se on jo loppunut. Olisi pitänyt ottaa siitä 10,000 painos, niin olisi paremmin piisannut. Mutta nyt se on myöhäistä kun latomus on keritty purkaa.

— Niin se kirjallisuus menee kaupaksi "Kallaveden kommunissa", vahvisti joku.

— Yes, mutta vain arvokas kirjallisuus. Raivaajalainen roska ei tee kauppaansa meikäläisten keskuudessa, sanoi toinen.

Niinkuin se onkin. — Antti H.

Arkkiherttua leipätöissä

Leopold Wöfling, jonka entinen nimi on Itävallan arkkiherttua Leopold Ferdinand ja joka ennen on ansainnut sievoisesti Habsburgeihin kohdistetuilla artikkeleillaan ,esiintyy nykyisin kabaretissa Berliinissä. Jo vuosia sitten oli hän rikkonut välit sukunsa kanssa ryhtyen elämään tavalliseen porvaristapaan. Ei senvuoksi olekaan kovin ihmeellistä, että hän poikkeuksena muista suuruuksista, koettaa ansaita jonkunlaisella työllä. Palkka lienee kin hyvä, etenkin kun hänellä on aikomus esiintyä amiraalin puvussaan.

Niin ikään kerrotaan, että Canadassa työskentelee kaksi entistä venäläistä prinssiä seksuunakängissä Canadan National rautatiellä Hearstin ja Armstrongin välillä.

Nämä venäläiset ylimystyöläiset menettivät kaikki omaisuutensa jo sodan alussa, jonka jälkeen he harhailivat Siperiassa ja onnistuivat Vladivostokista ajamaan "pommi-kyydillä" laivassa Vancouveriin.

On tämä maailma sentään merkillinen se kiikuttaa herttuat, ja prinssit toisinaan "seksuunaankin". Työ ei pane pahakseen kuka sitä tekee.

Lassallen julkaisemattomat kirjoitukset

Kun Lassalle 65 vuotta sitten sulki silmänsä, oli hänen jälkeenjättämänsä vielä julkaisematon kirjallinen tuotanto kuin tietymättömiin kadonnut. Hänen elämänkerrankirjoittajistaan ei kukaan saanut sitä käsiinsä ja kaikki pitivät sitä menetettynä. Mutta nyt se on äkkiä löytynyt ja tulee ilmestymään tri. Gustav Matherin valvonnan alaisena Munchenin tiedeskatemian julkaisemassa "Saksalaisia historiantutkimuksen lähteitä 19:ltä vuosisadalta" nimisessä julkaisussa. Mainittu tutkija on vuosikymmeniä etsinyt noita "kadonneita käsikirjoituksia" ja esittää niiden melkein romantisen historian julkaisun ensimäisessä osassa, joka käsittää Lassallelle kirjoitetut ja Lassallen kirjoittamat kirjeet aina vuoteen 1848 asti. Useimmat huomiotaherättäneiden henkilöjen kirjeitä saatetaan täten julkisuuteen. Mainittakoon esim. sellaiset kuin Karl Marx, Karl Rodbertus, Alexander von Humbald, kreivitär Sophie Hatzfeldt, Boeckh, Herwegh, Friedrich Engels, J. B. von Sshweitzer, Mazzini, Hans ja Cosima von Bulow. Lassallen omia kirjeitä oli lukematon joukko: ylioppilaan kirjeitä isälleen ja sympintotovereilleen, joissa saa ensimäisen valaistuksen syihin, jotka johtivat Lassallen sosialismiin, enemmän kuin 100 kirjettä kreivitär Hatzeldtille, matkakirjeitä idästä ja omakätisiä konsepteja useihin merkitseviin kirjeihin, joita tuo innokas kirjeenvaihtaja aikoinaan on kirjoitellut, pitkiä filosofisia mietelmiä, joista oli vaikea saada selvää, luonnoksia nuorukaisen hehkuviin rakkauskirjeisiin, aikaisempiin anomuskirjeisiin viranomaisille, puolustuspuheisiin ja esitelmiin. Jälkeenjääneissä papereissa oli vielä joukko tuntemattomia tieteellisiä käsikirjoituksia m. m. yhteiskunnallisen kehityksen historia, joka tulee ilmestymään erikoisena osana viisiosaisessa suunnitellussa teoksessa.

Grönlannin liikkuminen

J. P. Kochin, erään v. 1907 Mylins-Erichsen-retkikuntaan osaottaneen tutkijan Grönlannissa toimittamat astemittaukset ovat johtaneet siihen hämmästyttävään tulokseen, että maa huomattavassa määrin siirtyy länteenpäin — siis Amerikaan päin.

V. 1870 teki eräs saksalainen retkikunta samanlaisia huomioita. Kochin tutkimukset ovat siis niiden jatkoa. Mittauksissa on käynyt selville, että leveysastetta osoittavat luvut ovat pysyneet samoina, mutta pituusasteet sensijaan lisääntyneet 3:lla minuutilla.

Ensimäiset astemittaukset Grönlannissa toimitettiin v. 1823.

Kun näitä huomioita verrataan saksalaisten v. 1870 ja Kochin 1907 tekemiin, tullaan siihen hämmästyttävään tulokseen, että Grönlanti on lähestynyt Amerikaa noin 9 metriä vuodessa!

Jos edellytetään, että tällaista siirtymistä on aina tapahtunut samassa määrin, voidaan olettaa, että Grönlanti noin 100,000 vuotta sitten oli kiinni Norjassa.

Geologian kannalta katsoen vahvistaa tämä tulos teoriaa mannermaiden siirtymisestä. Siten oletetaan esim., että Australia ja Etelä-Amerikka alkuaan ovat muodostaneet yhtenäisen kokonaisuuden.

Retki maailman korkeimmalle vuorelle

Englannin maantieteellinen seura kertoo Kristianian Soc.-Dem., suunnittelee retkikunnan lähettämistä maailman korkeimman vuoren, Intian ja Tibetin välisellä vuoristojonolla Himalajalla olevan Mount Everestin eli Gaurisankarin huipulle, joka on 8,840 m. korkea.

Retkikunnan arvellaan voivan käyttää tavaroittensa kuljetukseen muuleja 4,—5,000 metrin korkeuteen, minkä jälkeen on aikomus käyttää Tibetin ylänköjen Jaki-härkiä kantajana. Näiden avulla päästänee 5,—6,000 metrin korkeuteen. Loppumatkan on tavarat kuljetettava ihmisvoimin. Tuhannen metriä huipun alapualelle jätetään tavarat ja viimeinen taival tehdään ilman kantamuksia. Niin korkealla on hengittäminen ilman ohuuden tähden, jo ilman työtäkin, hyvin vaikeata.

Tähän asti on vuoria noustessa saavutettu korkein kohta 7,500 m. Ilmapallolla on noustu aina 8,600 metrin korkeuteen, mutta silloin matkailijat pyörtyivät ja osa menetti henkensä. Vuoria noustessa käy kohoaminen kuitenkin hitaammin, joten ruumis ehtii paremmin tottua ilman ohuuteen.

Palkka- ja korkotulojen suhde Yhdysvalloissa

Amerikalaisen professori King:in äskettäin julkaisemassa kirjassa "Yhdysvaltain väestön varallisuus ja tulot" on m. m. seuraava mielenkiintoinen tilasto. Kansallistulot jakautuivat seuraavasti:

	Palkat	Korkotulot
1870	48.6%	46.9%
1880	51.5 "	39.6 "
1890	53.5 "	38.4 "
1900	47.3 "	45.0 "
1910	46.9 "	43.8 "

Ensinnä pistää silmään, että kaikista tuloista tuskin puolet ovat palkkatuloja. Tämä epäsuhde on vielä räikeämpi, kun otetaan huomioon, ettei tämä taulukko sisällä korkotuloja maaperästä. Myöskin käy siitä ilmi, että väite palkkatulojen suhteellisesta kasvamisesta on perätön.